

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

SOOVITUSED

NÕUKOGU

NÕUKOGU SOOVITUS,

28. juuni 2011,

varakult haridussüsteemist lahkumise vähendamise poliitika kohta**(EMPs kohaldatav tekst)**

(2011/C 191/01)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 165 ja 166,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Mõistet „varakult haridussüsteemist lahkumine” kasutatakse isikute puhul, kelle haridus ja koolitus piirduvad vaid madalama kesktaseme või vähemaga ning nende puhul, kes ei osale enam koolitus- ja haridussüsteemis.
- (2) Varakult haridussüsteemist lahkumise vähendamine on oluline Euroopa 2020. aasta strateegia mitme põhieesmärgi saavutamiseks. Varakult haridussüsteemist lahkumise vähendamine on suunatud nii „aruka majanduskasvu” eesmärgile hariduse ja koolituse taset parandades kui ka „kaasava majanduskasvu” eesmärgile töötuse, vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse üht peamist riskitegurit käsitledes. Euroopa 2020. aasta strateegias on seepärast peamine eesmärk vähendada varakult haridussüsteemist lahkunud noorte osakaalu 2009. aasta 14,4 %-lt 2020. aastaks vähem kui 10 %-ni. Liikmesriigid on võtnud endale ülesandeks määrata kindlaks riiklikud eesmärgid, võttes arvesse oma lähtepositsiooni ja eripära.
- (3) Nõukogu otsuses 2010/707/EL ⁽¹⁾ sisalduvates liikmesriikide tööhõivepoliitika suunistes, millega rakendatakse

Euroopa 2020. aasta strateegiat, kutsutakse liikmesriike üles tegema kõik vajalikud jõupingutused varakult haridussüsteemist lahkumise vältimiseks.

- (4) Juhtalgatusega „Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogramm” kehtestatakse sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tegevusraamistik, milles pannakse erilist rõhku ebasoodsa olukorra ülekandumise ahela murdmisele ja ennetustegevuse tugevdamisele. Selles käsitletakse Euroopa 2020. aasta strateegia peamist eesmärki, mis on aidata vähemalt 20 miljonil inimesel järgmise kümnendi jooksul väljuda vaesusest ja sotsiaalsest tõrjutusest.
- (5) Euroopa 2020. aasta strateegia juhtalgatuse „Noorte liikuvus” eesmärk on „suurendada heade tulemuste ja võrdsete võimaluste kaudu kõrgharidust pakkuvate Euroopa asutuste tulemuslikkust ja muuta need rahvusvaheliselt senisest atraktiivsemaks ning parandada ELis kõikide haridus- ja koolitustasemete üldist kvaliteeti, edendades selleks õpilaste ja praktikantide liikuvust”.
- (6) Nõukogu 5.–6. mai 2003. aasta järel dustes Euroopa keskmise soorituse võrdlustasemete kohta hariduse ja koolituse valdkonnas (haridustähised) märgiti, et varakult haridussüsteemist lahkunud noorte osakaal peaks 2010. aastaks olema vähem kui 10 %, kusjuures varakult haridussüsteemist lahkunud noored määratleti 18–24 aastaste isikutena, kellel on teise taseme alumise astme või sellest madalam haridus ning enam hariduses ega koolituses ei osale. Eesmärki ei saavutatud. Üks seitsmest noorest lahkub haridus- ja koolitussüsteemist enne teise taseme ülemise astme hariduse omandamist.

⁽¹⁾ ELT L 308, 24.11.2010, lk 46.

- (7) Nõukogu 15. novembri 2007. aasta resolutsioonis, mis käsitleb uusi kutseoskusi uute töökohtade jaoks, ⁽¹⁾ rõhutatakse vajadust tösta oskuste üldtasest ja käsitleda prioriteedina majandusliku ja sotsiaalse tõrjutuse riskirühma isikute, eelkõige varakult haridussüsteemist lahkunud noorte haridust ja koolitust. Toonitati vajadust võimaldada töötajatele kutsenõustamist ja individuaalseid koolituskavu ning töötada välja formaalõppe, informaalset ja mitteformaalset õppimise õpitulemuste kinnitamine.
- (8) Nõukogu 22. mai 2008. aasta järeldustes täiskasvanuhariduse kohta tunnustatakse täiskasvanuhariduse tähtsust varakult haridussüsteemist lahkumise probleemiga tegelemisel, et anda teine võimalus neile, kes jõuavad täisikka kvalifikatsiooni omandamata, keskendudes eelkõige põhioskustele, IT-oskustele ja keeleõppele.
- (9) Nõukogu leppis oma 12. mai 2009. aasta järeldustes, mis käsitlevad strateegilist raamistikku üleeuroopaliseks koostööks hariduse ja koolituse alal („ET 2020”), kokku selles, et 2020. aastaks peaks varakult haridus- või koolitussüsteemist lahkunud noorte osatähtsus olema väiksem kui 10 %.
- (10) Nõukogu 26. novembri 2009. aasta järeldustes sisserändaja taustaga laste hariduse kohta on märgitud, et kuigi paljud sisserändaja taustaga lapsed on hariduses edukad, on sisserändaja taustaga õpilaste puhul varakult haridussüsteemist lahkumine üldiselt tõenäolisem. Sisserändajate puhul on varakult haridussüsteemist lahkunud noorte keskmine osakaal kõikjal ELis kaks korda suurem põliselanikest õpilaste omast. Olemasolevad tõendid osutavad sellele, et varakult haridussüsteemist lahkunud noorte osakaal on veelgi suurem roma elanikkonna hulgas.
- (11) Nõukogu tõdes oma 2010. aasta mai järeldustes hariduse ja koolituse sotsiaalse mõõtme kohta, et varakult haridussüsteemist lahkumise vastane edukas ennetustöö nõuab teadmiste arendamist kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil nende rühmade kohta, keda ohustab koolist väljalangemine, süsteemide väljatöötamist selliste ohustatud isikute aegsaks kindlakstegemiseks, ning jõudis järeldusele, et tuleks rakendada koolidele suunatud mitmesuguseid süsteemseid tegevuspõhimõtteid hõlmavaid ulatuslikke valdkondadevahelisi strateegiaid eesmärgiga käsitleda varakult haridussüsteemist lahkumist põhjustavaid erinevaid asjaolusid.
- (12) Varakult haridussüsteemist lahkumise põhjused on riigiti ja ka piirkonniti väga erinevad. Varakult haridussüsteemist lahkumise vähendamise poliitikat tuleb kohandada valitseva konkreetse olukorraga kohalikul, piirkonna või riigi tasandil; ühtset lahendust kõigi liikmesriikide jaoks ei ole.
- (13) Riikide ja piirkondade vahelistest erinevustest hoolimata on kõigi liikmesriikide kohta olemas veenvad tõendid, et rohkem on mõjutatud ebasoodsas olukorras olevad ja haavatavad rühmad. Ka on varakult haridus- ja koolitussüsteemist lahkunud noorte seas liiga kõrge hariduslike erivajadustega noorte osatähtsus. Varakult haridussüsteemist lahkumine mitte üksnes ei tulene sotsiaalselt ebasoodsast olukorrast, vaid ka kinnistab sotsiaalse tõrjutuse riski.
- (14) Austades täielikult subsidiaarsuse põhimõtet, võib varakult haridussüsteemist lahkumist käsitlev kõikehõlmav Euroopa poliitikaraamistik olla liikmeriikidele abiks praeguse poliitika läbivaatamisel, Euroopa 2020. aasta strateegia raames riiklike reformikavade väljatöötamisel ning väga mõjuvate ja kulutasuvate strateegiate rakendamisel. See võib olla ka avatud koordinatsiooni meetodi raames tehtava koostöö aluseks ja ELi rahastamisvahendite kasutamise lähtealuseks.
- (15) Haridusreformide mõju saabumine võtab aega. Selleks et vähendada varakult haridussüsteemist lahkunud noorte osakaalu järgmise kümne aasta jooksul ja saavutada ELi 2020. aasta strateegia eesmärk, on vaja rakendada võimalikult kiiresti ulatuslikke varakult haridussüsteemist lahkumist käsitlevaid valdkonnaüleseid strateegiaid,
- SOOVITAB KÄESOLEVAGA LIIKMESRIIKIDEL:
- kasutada riigi eripärast lähtuvalt käesoleva soovitusel lisas esitatud raamistikku, et:
- 1) teha sihipärase ja tulemusliku tõenditel põhineva poliitika kujundamise alusena kindlaks varakult haridussüsteemist lahkumist põhjustavad peamised tegurid ja jälgida selle nähtuse eripärasid riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
 - 2) tagada 2012. aasta lõpuks ulatuslike varakult haridussüsteemist lahkumist käsitlevate strateegiate kehtestamine ja nende rakendamine kooskõlas liikmesriikide prioriteetide ja Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkidega. Ulatuslikud strateegiad hõlmavad ennetamismeetmeid, sekkumismeeid ja kompensatsioonimeetmeid, millest viimase eesmärk on uuesti kaasata inimesed, kes on koolist välja langenud;
 - 3) tagada, et need strateegiad sisaldavad sobivaid meetmeid rühmade jaoks, kelle puhul on liikmesriigis varakult haridussüsteemist lahkumise oht suurem, näiteks ebasoodsa sotsiaalmajandusliku, sisserändaja või roma taustaga lapsed või hariduslike erivajadustega lapsed;
 - 4) tagada, et nendes strateegiates käsitletakse sidusal viisil nii üldharidust kui ka kutseharidust ja -koolitust ning igale haridusliigile omaseid probleeme;
 - 5) integreerida meetmed, mis toetavad varakult haridussüsteemist lahkunud noorte osakaalu vähendamist, asjakohasesse lapsi ja noori käsitlevasse poliitikasse ja koordineerida tegevust eri poliitikavaldkondade vahel;

⁽¹⁾ ELT C 290, 4.12.2007, lk 1.

6) tunnistades küll õpetajate, koolijuhtide ja teiste haridustöötajate olulist rolli, tagada kõigi asjaomaste sidusrühmade osalemine nimetatud meetmetes ja tegevustes, et aidata inimesi, keda ohustab varakult haridussüsteemist lahkumine, sealhulgas neid, kes juba on koolist välja langenud;

KUTSUB KOMISJONI ÜLES

1) aitama ET 2020 raames kaasa liikmesriikide jõupingutustele, jälgides arengut eri haridustasemetel kõikide liikmesriikide lõikes, et teha kindlaks suundumused;

2) toetama liikmesriikide strateegiaid, kasutades selleks kogemuste ja heade tavade vahetamist, ning toetama liikmesriikide vahelist tõhusat üksteiselt õppimist, võrkude loomist ja innovatiivse metoodika katsetamist seoses varakult haridussüsteemist lahkumise vähendamise ning varakult haridussüsteemist lahkumise riskirühma kuuluvate laste haridustulemusi parandavate meetmetega;

3) integreerima meetmed, mis toetavad varakult haridussüsteemist lahkunud noorte osakaalu vähendamist, kõigisse asjaomasesse lastele ja noortele täiskasvanutele suunatud liidu meetmetesse;

4) toetama varakult haridussüsteemist lahkumise vastu suunatud tulemusliku poliitika kujundamist võrdlevate uuringute ja teaduslike uurimistööde algatamisega ning innustama nimetatud valdkonnas koostööd liikmesriikide vahel;

5) tagama liikmesriikidega koostöös ja ilma et see mõjutaks tulevasi läbirääkimisi tulevase finantsraamistiku üle, et ELi programmid elukestva õppe, noorte ja teaduseuuringute valdkondades, samuti Euroopa struktuurifondid toetaksid varakult haridussüsteemist lahkumist käsitlevate liikmesriikide strateegiate rakendamist;

6) andma korrapäraselt aru Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärgi saavutamisel tehtud edusammude ja varakult haridussüsteemist lahkumist käsitlevate liikmesriikide strateegiate rakendamise kohta iga-aastase majanduskasvu analüüsi kaudu ja ET 2020-d käsitleva aruandluskorra raames.

Luxembourg, 28. juuni 2011

Nõukogu nimel
eesistuja
FAZEKAS S.

LISA

VARAKULT HARIDUSSÜSTEEMIST LAHKUMISE VÄHENDAMISE TERVIKLIKU POLIITIKA RAAMISTIK

Varakult haridussüsteemist lahkumist käsitlevad strateegiad peaksid põhinema analüüsil, mis käsitleb seda nähtust põhjustavat olukorda riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, sest keskmised näitajad jätavad sageli varju piirkonniti ja riigiti erinevad suured erinevused. Varakult haridussüsteemist lahkuvad noored moodustavad heterogeense rühma ja õpingute varajase katkestamise põhjused on väga erinevad. Olulised on perekondlik taust ja laiemad sotsiaalmajanduslikud tegurid, nagu tööturu tõmbetegurid. Nende mõju sõltub haridus- ja koolitussüsteemi struktuurist, olemasolevatest õppimisvõimadest ja õpikeskkonnast. Varakult haridussüsteemist lahkumise vähendamise puhul on oluline osa laste ja noorte heaolu, sotsiaalkindlustust, noorte tööhõivet ja tulevase karjääriväljavaateid käsitleva poliitika koordineerimisel.

1. Peamiste tegurite kindlakstegemine ja jälgimine

Varakult haridussüsteemist lahkumiseni viiv asjade kulg on keerukas ja sellel on erinevad põhjused, kuid sageli on see seotud ebasoodsa majandusliku olukorra, madala haridustasemega tausta, hariduse omandamisest võõrandumise või kehvade õpitulemuste ja tööturu tõmbejõuga ja/või sotsiaalsete, emotsionaalsete ja hariduslike probleemide kombinatsiooniga, mistõttu tekib koolist väljalangemise oht.

Arvesse tuleb võtta ka õpilase omandatava hariduse liiki. Mõnes liikmesriigis valivad üldhariduse omandamisel raskusi kogenud õpilased sageli kutsehariduse ja -koolituse. Sellisel puhul jääb seoses varakult haridussüsteemist lahkumise vähendamisega kutsekoolidele eriti vastutusrikas ja keeruline ülesanne. Tõenditel põhineva poliitika puhul on vaja pöörata erilist tähelepanu hariduse ja koolituse tulemustele sektorite kaupa.

Tõenditel põhineva ja kulutasuva poliitika kujundamiseks varakult haridussüsteemist lahkumise vähendamiseks on vaja selle nähtuse kohta koguda andmeid ja neid säilitada. See peaks võimaldama analüüsida olukorda kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil. See võib sisaldada teavet, mis käsitleb varakult haridussüsteemist lahkunud noorte osakaalu, üleminekuid ühelt haridustasemelt teisele, teise taseme ülemise astme hariduse alustajate ja omandajate määra, koolist puudumisi ja koolist eemalehoidmisega seotud käitumist.

- Teabe kogumine peaks võimaldama analüüsida varakult haridussüsteemist lahkumise peamisi põhjusi erinevate õpilasarühmade, koolide, haridusasutuste ja kutsekoolide liikide, omavalitsuste või piirkondade puhul.
- Varakult haridussüsteemist lahkumist käsitlevate andmete ja seotud andmete, näiteks sotsiaalmajandusliku teabe omavaheline kombineerimine võib olla abiks meetmete ja poliitika sihipäraseks väljatöötamiseks. Varakult haridussüsteemist lahkunud noorte ajendite, tööhõive ja karjäärivõimaluste kohta andmete kogumine ja nende analüüsimine võib ka olla abiks meetmete ja poliitika sihipärasel väljatöötamisel.
- Haridussüsteemist varakult lahkumise vähendamiseks juba rakendatavate poliitikameetmete tulemuslikkuse ja tõhususe hindamine on oluline alus, mille põhjal parandada õpilaste haridustee edukusse panustavaid strateegiaid ja kavasid.

2. Poliitikaraamistik

Varakult haridussüsteemist lahkumist käsitlevad ulatuslikud strateegiad koosnevad poliitikakogumist, eri poliitikavaldkondade koordineerimisest ja varakult haridussüsteemist lahkumise vähendamist toetavate meetmete integreerimisest kõigisse asjaomastesse lapsi ja noori käsitlevatesse poliitikavaldkondadesse. Lisaks hariduspoliitikatele, millega edendatakse kvaliteetseid koolisüsteeme, kuuluvad siia eeskätt sotsiaalpoliitika ning tugiteenuseid, tööhõivet, noori, perekonda ja integratsiooni käsitlev poliitika. Ühtviisi oluline on nii horisontaalne koordineerimine eri osapoolte vahel kui ka vertikaalne koordineerimine valitsuse eri tasandite vahel. Varakult haridussüsteemist lahkumist käsitlevad strateegiad peaksid koosnema ennetavast, sekkuvast ja kompenseerivast osast. Liikmesriigid peaksid valima oma strateegiate konkreetsed osad vastavalt oma olukorrale ja taustale.

2.1. ENNETAVATE MEETMETE eesmärk on vähendada varakult haridussüsteemist lahkumise ohtu enne probleemi tekkimist. Sellised meetmed optimeerivad hariduse ja koolituse andmist eesmärgiga soodustada paremaid õpitulemusi ja kõrvaldada tõkked, mis takistavad haridustee edusammude tegemist.

Nende eesmärk on rajada lastele varakult tugev alus oma võime arendamiseks ja koolieluga heaks kohanemiseks. Ennetavad meetmed võiksid hõlmata järgmist:

- 1) kõrge kvaliteedi tagamiseks on väikelaste haridus ja kasvatus kasulik kõigile lastele ning eelkõige on see oluline ebasoodsa taustaga laste jaoks, sealhulgas sisserändajad ja romad. See suurendab füüsilist heaolu, soodustab sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, keeleoskust ja kognitiivseid põhioskusi. Väikelaste haridus peab olema kvaliteetne, taskukohane, piisava hulga töötajatega ning kättesaadav ebasoodsa taustaga peredele;

Nimetatud meetmed käsitlevad haridus- ja koolitussüsteemide korraldust, koolide kasutuses olevaid vahendeid, haridustee kättesaadavust, läbitavust ja paindlikkust. Meetmed käsitlevad ka soolisi erinevusi, ebasoodsa taustaga või erineva emakeelega laste toetamist. Ennetavad meetmed võiksid lisaks hõlmata järgmist:

- 2) koolitusvõimaluste pakkumise suurendamine kohustuslikule haridusele järgneva haridus- ja koolitusvõimaluste pakkumisega võib mõjutada noorte inimeste ja nende perekondade käitumist ning selle tulemuseks võib olla suurem teise taseme ülemise astme hariduse omandanud noorte osakaal;
 - 3) kui edendatakse aktiivselt eraldatuse vähendamise poliitikat ja antakse suuremat toetust koolidele, mis asuvad ebasoodsas olukorras olevates piirkondades või kus on suurel arvul ebasoodsa sotsiaalmajandusliku taustaga õpilasi, aitab see neil mitmekesistada sotsiaalset kooslust ja tugevdada pakutavat haridust. See parandab ebasoodsa sotsiaalmajandusliku taustaga õpilaste õpitulemusi ja vähendab nende varakult haridussüsteemist lahkumise riski;
 - 4) rõhutades keelelise mitmekesisuse väärtust ja toetades erineva emakeelega lapsi õppekeele ja vajadusel emakeele omandamisel, toetades samuti õpetajaid nende töös erineva tasemega keeleoskusega laste õpetamisel, on võimalik parandada sisserändaja taustaga laste haridustulemusi ja vähendada nende varakult haridussüsteemist lahkumise riski;
 - 5) lapsevanemate kaasamise parandamine, kooli ja lapsevanemate koostöö tugevdamine ning koolide ja lapsevanemate partnerluste loomine võib suurendada õpilaste motiveeritust õppimisel;
 - 6) suurendades õppevormide paindlikkust ja läbitavust (nt moodulkursused või õppetöö ja töötamise vaheldumine), toetatakse eelkõige kehvemate õpitulemustega õpilasi ja see võib neid motiveerida jätkama haridusteed ja kutse omandamist, mis on paremini kohandatud nende vajaduste ja võimetega. See võimaldab ka käsitleda varakult haridussüsteemist lahkumise soolist laadi põhjust, näiteks varane minek tööturule või rasedus teismeeas. Lisaks seostatakse varakult haridussüsteemist lahkunud noorte väiksema osakaaluga ka kooliaasta kordamise piiramist ning selle asendamist paindliku individuaalse toetusega;
 - 7) kutseõppe kvaliteetsete vormide arendamine ja nende atraktiivsemaks ja paindlikumaks muutmine pakub riskirühmas õpilastele mõistlikke alternatiive varakult haridussüsteemist lahkumise asemel. Üldharidusse ja koolitussüsteemidesse hästi integreeritud kutseharidus ja -koolitus pakub alternatiivseid viise, mis sillutavad teed teise taseme ülemise astme ja kolmanda taseme hariduseni;
 - 8) haridus- ja koolitussüsteemide ning tööhõivesektori vahelise sideme tugevdamine, et rõhutada tulevase tööalase konkurentsivõime puhul hariduse omandamise tähtsust. Selleks võiks kasutada tööpraktikat või kaasata koolides ja kõrgkoolides rohkem tööandjaid.
- 2.2. SEKKUMISMEETMETEGA kavatakse varakult haridussüsteemist lahkumist ära hoida, parandades hariduse ja koolituse kvaliteeti haridusasutuste tasandil, reageerides ilmnevatele ohumärkidele ja pakkudes õpilastele või õpilasarühmadele, keda ohustab varakult haridussüsteemist lahkumine, sihipärast toetust. Need meetmed on suunatud kõikidele haridustasemetele alates väikelaste haridus- ja kasvatusasutustest kuni teise taseme ülemise astme hariduseni.

Kooli või kutsekooli tasandil kuuluvad varase haridussüsteemist lahkumise vähendamise strateegiad kooli arengu üldise poliitika raamesse. Strateegiate eesmärk on luua meeldiv õpikeskkond, tugevdades pedagoogilist kvaliteeti ja innovatsiooni, parandades õpetajaskonna pädevust toimetulekuks sotsiaalse ja kultuurilise mitmekesisusega ning töötades välja vägivalla- ja kiusamisvastased lähenemisviisid. Sekkumismeetmed kooli või koolitusasutuse tasandil võiksid hõlmata järgmist:

- 1) koolide muutmine õpikogukondadeks, kus kõigil sidusrühmadel on ühine ettekujuvus kooli arengust, kõigi osapoolte kogemuste ja teadmiste kasutamine ning avatud, inspireeriva ja mugava keskkonna võimaldamine, et julgustada noori oma haridusteed ja kutseõpet jätkama;
- 2) riskirühma õpilasi puudutava varajase hoiatamise süsteemide väljatöötamine, mis võib olla abiks tulemuslike meetmete võtmisel enne, kui probleemid ilmnevad, õpilased koolist võõranduma ja põhjuseta puuduma hakkavad või koolist välja langevad;
- 3) võrkude loomine lapsevanemate ja teiste kooliväliste üksustega, nagu kohaliku omavalitsuse talitused, sisserändajaid või rahvusvähemusi esindavad organisatsioonid, spordi- ja kultuuriühingud või tööandjate ja kodanikuühiskonna organisatsioonid, mis võimaldab leida terviklikke lahendusi riskirühmas olevate õpilaste aitamiseks ja hõlbustab abi saamist väljastpoolt, näiteks psühholoogidelt, sotsiaal- ja noorsootöötajatelt, kultuuriüksustel ja ühiskondlike teenuseid osutavatel üksustelt. Seda saab toetada kohaliku kogukonna vahendajate abil, kes oskavad edendada suhtlemist ja vähendada umbskust;
- 4) õpetajate toetamine nende töös riskirühma kuuluvate õpilastega, mis on kooli tasandil võetavate meetmete edukuse eeltingimus. Õpetajate alusharidus ning õpetajate ja koolijuhtide pidev erialane arendamine aitab neil erisustega klassiruumis toime tulla, ebasoodsa sotsiaal-majandusliku taustaga õpilasi toetada ja lahendada õpetajatöös esinevaid keerukaid olukordi;

- 5) õppeväline tegevus pärast ja väljaspool kooli ning kunsti, kultuuri ja spordiga tegelemine, mis võib tõsta riskirühma kuuluvate õpilaste enesehinnangut ja suurendada nende visadust õpiraskuste ületamisel.

Individaalsel tasandil võetavate sekkumismeetmete eesmärk on luua koolist väljalangemise riskiga õpilaste jaoks tugimehhanismid, mida saab kujundada nende vajaduste järgi. Keskendutakse nii individaalsele arengule, et suurendada ohustatud õpilaste pingetaluvust, kui ka sotsiaalset, tunnetuslikku või emotsionaalset laadi konkreetsetest raskustest ülesaamisele. Sekkumismeetmed üksikisiku tasandil võiksid hõlmata järgmist:

- 1) juhendamise abil toetatakse õpilasi individaalselt konkreetsetest õppimisega seotud, sotsiaalsetest või isiklikest raskustest ülesaamisel. Õpilasi juhendatakse kas individaalselt või väikestes rühmades ja nad saavad sihipärast abi, mida annavad enamasti haridustöötajad, kogukonna liikmed või nende eakaaslased;
- 2) õpetamise kujundamine vastavalt õpilaste vajadustele, individaalse õppimise meetodi toetamine ja riskirühma kuuluvate õpilaste toetamine aitab neil kohaneda formaalhariduse nõuetega ja ületada haridus-ja koolitussüsteemis esinevaid takistusi, ning võib seega aidata vähendada kooliaasta kordamist;
- 3) juhendamise ja nõustamise tugevdamine toetab õpilasi elukutse valimisel, üleminekutel haridussüsteemi sees või koolist tööellu siirdumisel. Selle abil väheneb valedel ootustel ja puuduliku teabe põhjal halbade otsuste tegemine. See aitab noortel teha valikuid, mis on kooskõlas nende soovide, isiklike huvid ja võimetega;
- 4) tagada noortele, keda ohustab majandusliku olukorra tõttu koolist väljalangemine, asjakohase rahalise toetuse andmine. Vajaduse korral võib nimetatud toetuse suhtes kehtestada tingimusi või see võib olla seotud sotsiaalhüvitisega.

2.3. KOMPENSATSIOONIMEETMETE eesmärk on aidata neil, kes on katkestanud õpingud vara, jätkata haridusteed, pakkudes võimalusi haridussüsteemi ja kutseõppesse naasmiseks ning omandada puuduv kvalifikatsioon. Kompensatsioonimeetmed võiksid hõlmata järgmist:

- 1) edukate teise võimaluse hariduskavadega, millega tagatakse õppekeskkond, mis vastab varakult haridussüsteemist lahkunud noorte erivajadustele, tunnustatakse eelnevalt omandatud teadmisi ja toetatakse nende turvatunnet. Koolist erinevad need hariduskavad nii korralduslikult küljest kui ka pedagoogilise lähenemise poolest ning neile on enamasti iseloomulikud väikesed õpperühmad, individaalne, eakohane ja uuenduslik õpetamine ning paindlikud haridusteed. Nii palju kui võimalik, peavad need kavad olema hõlpsasti kättesaadavad ja tasuta;
 - 2) erinevad viisid tavahariduse ja koolituse juurde naasmiseks, mille pakkumine on oluline. Üleminekuklassid, mille puhul on tugev rõhuasetus juhendamisel, võivad olla abiks lünga täitmisel eelneva ebaõnnestunud haridustee ja tavaõppesüsteemi naasmise vahel;
 - 3) eelnevalt omandatud teadmiste tunnustamine ja kinnitamine, sealhulgas pädevused, mis on omandatud mitte-formaalse ja informaalse õppimise raames, mis parandab noorte enesekindlust ja enesehinnangut ning aitab neil haridusellu naasta. See võib innustada neid jätkama hariduse omandamist ja kutseõpet, aitab neil teha kindlaks oma võimed ja teha paremaid karjäärivalikuid;
 - 4) sihipärane individaalne toetus, mis ühendab endasse raskustes olevatele noortele suunatud sotsiaalse, rahalise, hariduslase ja psühholoogilise toetuse. See on eriti tähtis noorte jaoks, kes on raske sotsiaalse või emotsionaalse surve all, mis takistab neid haridusteed või koolitust jätkamast.
-